

ΚΥΠΡΟΥ ΧΡΤΣΑΝΘΗ

Η ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

ΑΝΑΤΥΠΟΝ ΕΚ ΤΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, 1971

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

1971

Η ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

Η ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

Μηνί 'Ιουλίω Θ' τοῦ 'Εθνομάρτυρος Κυπριανοῦ, 'Αρχιεπισκόπου
Νέας 'Ιουστινιανῆς καὶ Πάσης Κύπρου.

ΣΤΙΧΗΡΑ

'Η γαλανή τοῦ βίου σου ἔκταση γεμίζει τὴν κενότητα
τοῦ βίου με ἀγγέλων ἤχους.
'Η ἄσκησις τῆς ἀρετῆς διάδημα ἑκατόφυλλο
σὲ ὑάκινθους βοστρύχους.
Τὸ ξίφος τῆς ἀρχῆς ψηλὰ σὰ μέτωπο βουνό
τὸ κράτηξες γενναῖα.
'Ενας δικέφαλος ἀητὸς οἱ λεύτεροι οὐρανοί.
'Η 'Ελλάδα φῶς ὠραία.
Κοσμεῖ σὰν αἴσθησις ἔνθεη τὸ πλάτος τῆς ἀτμόσφαιρας
ἢ ψυχικῆ σκιά σου.
Πλουμίζει τὸ μαρτύριο, κι' ἓνα στεφάνι ἢ ἐποχὴ
κρατάει ἀπ' τὰ φτερά σου.

ΔΟΞΑΣΤΙΚΟ

Στὸν ἥρωα καταστάλαξε, γούρνα βωμοῦ πνευματικοῦ,
τὸ πάθος τῆς 'Ελλάδας.
Κυπριανέ, μιὰ στάλα φῶς στὴν ἄβυσσο τὸ νόημα
δίνει τῆς ὁμορφάδας.

ΘΕΟΤΟΚΙΟ

Πνευματικὴ μου ἀρχόντισσα, με κλῆμα ὠραίους συλλογισμοὺς
τοὺς κρόταφους μᾶς στέφεις.
Βρέφη ξανθὰ τῆς λευτεριᾶς με τὸν ἀρχάγγελο μαστὸ
σ' εὐφορο φῶς τὰ θρέφεις.

ΦΩΣ ΙΛΑΡΟ

Φῶς ἱλαρὸ τοῦ δοξασμοῦ πὸν ἀπλόχερα σκορπᾷ
ὁ ἀθάνατος Πατέρας,
ἅγιο σὰν ἄχνα χρυσαφιά μ' ἓνα παλμὸ οἰκουμενικὸ
ἃς κατεβῆ σὰ γέρας.
'Η γῆ στὸν ἥρωα καὶ πιστὸ τὸ πᾶν οἰκοδομεῖ
με δωρικῆς κολόνες·
μ' ἀνθούς τῆς ἀρετῆς σὰ φῶς πάντα ἱλαρὸ διακοσμεῖ
τοὺς ἐθνικούς ἀγῶνες.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ

'Ο λύχνος φῶς δοξαστικὸ χελιδονίζει στὸ μαλί

πὸ ἀνοίγει ἡ νύχτα κύμα .
Μιά χούφτα σπίτι τοῦ χωριοῦ τὸν ἥλιο ἐχρυσοζέντησε
στῆς ἐκκλησίας τὸ κλῆμα.
Ὁ θησαυρὸς τῆς μάθησης τὸ θησαυρὸ τοῦ χρυσαφιοῦ
νικᾶ κι' αἰχμαλωτίζει.
Σμίξε χρυσάφι, μάθηση καὶ πράξι καθαρή
διπλὰ τὸ φῶς ν' ἀνθίζει.
Ἐνθεὶ ἀρετὴ κι' ὁ ἔρωτας τῆς φωτεινῆς φυλῆς,
τῆς φυλῆς τῶν Ἑλλήνων.
Ρομφαία τὴν κράτηξες ψηλά δὲν προόδωσες τὴν ἀρετὴ
τῶν ἄσπρων κρίνων.

ΘΕΟΤΟΚΙΟ

Παρθένα, καλοῖσκιόφυλλε τῆς ἀρετῆς μας πλάτανε,
δυνάμωσε τὸ χέρι
τῆς λευτεριάς τὸ ὑπέρμαχο νὰ ἐκλιπαροῦμε νοητὰ
καλλίνικον ἄστέρι.

ΑΠΟΛΤΤΙΚΙΟ

Ἐνα διαμάντι λογικὸ γεμίζει τὴ ζωὴ
σὰ ρόδι τὴν παλάμη,
τὸ βάρος νοιώθεις πὸ ὀδηγεῖ σὰ ρόγα στὸ μαστό,
σὰ δίψα στὸ ποτάμι.
Κυριανέ, τὸ δάχτυλό σου ἰχνογραφεῖ τὴν ἀρετὴ
σ' ἓνα γαλάζιο ἀγέρα.
Χέρι ἀποστόλου ἡ ἀρετὴ σὰ λύχνος ὀδηγεῖ
στὴν ἀσέληνη ἐσπέρα.
Ὁ θάνατος σὰ σκελετὸς χρυσάφι στὸ διάδημα
πὸν συγκρατεῖ τοὺς λίθους.
Ὁ θάνατός σου ἰσόθεη παράδοση κεντήθηκε
μὲς τῆς φυλῆς τοὺς μύθους.

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ

Ἐνθεὸς ὀπλίτης στῆς ἱερῆς ὀρθοδοξίας τὸ πρόχωμα
τοῦ νοῦ κρατᾶς τὰ βέλη.
Δίπλα ἡ πατρίδα ἐρόδισε ἥλιος χρυσὸς πανεύφημος
τὴν ὥρα π' ἀνατέλλει.
Ἐπευφημοῦμε τ' ὄνομα τῶν πὸν ὀδηγοῦν τὰ πρόβατα
στὸ οὐρανικὸ λιμάνι
καὶ δείχνουνε μὲ τῆς ψυχῆς τίς ἀρετὲς εὐθεῖαν ὁδὸ
πὸν φέρνει πρὸς τὴ στάνη.
Θεόβρυτη πηγὴ ὁ λαὸς ἐξιστορεῖ τὸ χρέος του
μ' ἓνα κομμάτι μύθους.
Τὸν ποιμενάρχη κι' ἦρωα κρατᾶει τ' ἀχλάδι τῆς καρδιάς
στῆς ἀρετῆς τοὺς λίθους.

ΘΕΟΤΟΚΙΟ

Γίνε καλλίνικη βροχή σ' έτοιμασμένη βλάστηση,
Χρυσελευῶσα,
τῆς ἀρετῆς οἱ ἀρχοντικοὶ νὰ πεταχτοῦν βλαστοὶ
σὲ γῆν ἀνθοῦσα.

ΚΑΝΟΝΑΣ

ΩΔΗ Α'

Στὴ μάθηση πνευματικὸ μελίσι ἡ συλλογὴ
τρογαῖ μετὰ τὰ φτερά της.
Τῆς μάθησης πολύμοχθος, με μυστικὸ ὄργασμό,
στάθηκες ζευγολάτης.
Κῆπο με ρόδα νοητὰ στ' ἀφάλι τοῦ νησιοῦ
κι' ὠραῖες αἰσθήσεις
ἐφύτρεψες, χρυσόφημε, τῆς μάθησης τὴν ἀρετὴ
γιὰ νὰ πλουτίσης.
Ἡλιος τοῦ θάλπους πού ξυπνᾷ τὸ σπόρο τ' ἀγαθοῦ
τῆς μάθησης τὸ πάθος.
Τοῦ τόπου τοὺς νοητοὺς ἀγροὺς ἔσκαψες γιὰ νὰ βγῆ στὸ φῶς
τὸ σπέρμα ἀπὸ τὸ βᾶθος.

ΘΕΟΤΟΚΙΟ

Νύφη, περίχρυση ἀρετῆ, στοῦ νοῦ τὸ πάθος τὸ ἔξαλλο
τὸ βᾶθος νὰ γνωρίσει,
ὑπομονὴ πανύμνητη στείλει καὶ θάρρος γι' ἄσκηση
νὰ μὴ λιποψυχήσει.

ΩΔΗ Γ'

Τοῦ λόγου τὴν ἀπλότητα πού σὰν τὸν κόμπο τοῦ μελιοῦ
στρογγυλεμένο στάζει,
ἡ γλώσσα σου ἀξιώθηκε, ρήτορα στὴ λιτότητα
πού τὴν καρδιὰ ἀγκαλιάζει.
Χρυσόστομε, τὸ φρόνημα τοῦ ἐνάρετου συλλογισμοῦ
σοῦ χρύσωνε τὴ φράση
με κύκλο ἀγίου βυζαντινοῦ κι' ἔβγαινε ὁ λόγος καθαρὸς
σὰν τὰ πουλιά στὰ δάση.
Ἡ γλυκερὴ σου ἡ ἔκφραση, ἀπ' τὴν ὁμορφάδα τῆς καρδιάς,
γονάτιζε τὴ βία
καὶ τὸν αὐχένα τῶν ἐχθρῶν στ' ἀλέτρι τὸ θεόσεπτο
ἔδενε με φίλια.

ΘΕΟΤΟΚΙΟ

Τὸ γλυκασμὸ τοῦ ἑλέους σου, χρυσολαοῦσα Παναγιά,
μὴ μᾶς στερήσεις.

Μὲ μητρικὴ γλυκολαλιά, κλάδον ἐλιάς, τὸν λόγον μας
νὰ τὸν πλουτίσεις.

ΩΔΗ Δ'

Τῶν ἀσκητῶν ὑπέρομαγε, τὴ δυναστεία τῆς γῆς
ὑπόταξες στὸ πόδι
τῆς ἀρετῆς καὶ σύνεσης καὶ γέμισες πολλὴ ἀρετὴ
σὰν τὰ σπειριὰ σὲ ρόδι.
Εὐγνώμονα, μὲ τὸ φλουρὶ καὶ μὲ τὴν πράξιν ποὺ εὐδῶ
ἄνθος νοερὸ σοφία,
χρῆν λογικὰ ἀποπλήρωσες καὶ προίκισες ἀρχοντικά
τὴ γήινη πολιτεία.
Τοῦ ἐλέους τὸ πνεῦμα ἐφώλιασε σὰ στήθιν σου σὰ μέλισσες
σ' ἐλιάς ξανθὴ κουφάλα,
Κι' ἦσαν εἰρήνης ἄγγελος, δέντρο καλοῖσκιόφυλλο,
δῶρο λευκὸ σὰ γάλα.

ΘΕΟΤΟΚΙΟ

Παρθένα Μαχαιριώτισσα, ὦ! ἀπότρεψε ἀπ' τοὺς ἀσκητῆς
τοῦ πονηροῦ τὰ βέλη,
εὐρύχωρα τὰ ἐλέη σου δώρισέ μας καὶ χρυσόφλημα
χριστιανικά τὰ τέλη.

ΩΔΗ Ε'

Ἐπίνικο ὕμνον λευτεριᾶς σὰν ἀστραπὴ θεωτικὴ
σὰ ἐλληνικά τὰ κάλλι
ἀνάπεμψε ἡ θυσία σου κι' ὀλόφλογο τῆς λευτεριᾶς
στέφος κρατάει καὶ πάλλει.
Ἡ φιλοπάτριδὴ ἀρετὴ σὰ νοερός παράδεισος
σοῦ φώτιζε τὸ πνεῦμα
κι' ἡ ἐλλήνισσά σου ἡ δύναμις πηδοῦσε γιὰ τὰ θαύματα
σὰν κρατημένο ρεῦμα.
Τῆς μουσικῆς συνένωσης τῶν πανελλήνων ἄλυσος
ὑψώθηκες καὶ θάλλεις
αἶνος ξανθὸς τῆς λεβεντιᾶς σὲ σήμαντρο τὶς λευτεριῆς
κι' ὅλα τὰ χρῆν ψάλλεις.

ΘΕΟΤΟΚΙΟ

Ἐνα κεφάλι ἰσόθεο, Παρθένα Στρατηλάτισσα,
τίναξε νὰ σκορπίσει
βαρβάρων ὄχλων ἡ ὁρμὴ κι' εἰρηρικὴ δική μας ἐποχὴ
τὴ γῆν μας νὰ φωτίσει.

ΩΔΗ ΣΤ'

Ἡ δόξα σου φῶς σωστικὸ στὴ νύχτα διαλαλεῖ
τὸ μέγεθος τοῦ χρέους

κι' ἐκλιπαρεῖ τοὺς οὐρανοὺς, θεωτικὴ κυπάρισσος,
για ἄλλους καιροὺς γενναίους.
Στὰ πρόβατά σου στάθιρες σὰν πρωτοστάτης κριὸς
μὲ τὴ θεογνωσία
καὶ τὸ κοπάδι ὀδήγησες ἀπ' τὸ χαμὸ στὸ φῶς,
σ' ἔνδοξη πολιτεία.
Μὲ τὴν ἀντρικεῖα ἀνύψωση τοῦ ψυχικοῦ κορμοῦ
τὸ χῶρο ἐξουσιάζεις,
τὸ χρέος, σταυρὸς βυζαντινὸς στὸ γαλανὸ στερέωμα,
νίκης σημαία χαράζεις.

ΘΕΟΤΟΚΙΟ

Παρθένα, φῶς πανσέληνο, βυζαντινὴ μου ἀκρίτισσα
μὲ τ' ἅγιο ἀπελατίκι,
προστάτευε τὰ σύνορα τῆς ψυχικῆς ζωῆς
καὶ δίνε μας τὴ νίκη.

KONTAKION

Τῶν ἀσκητῶν καλλίφυλλε καὶ χρυσομένε δροῦ,
τῆς ἐκκλησίας θεμέλιο,
Κυπριανέ, πνευματικὴ ἀμφορέα πὺν εὐωχεῖ
μὲ τῆς ψυχῆς τὸ γέλιο,
Τοῦ βίου σου ἕπιστη ἐκλαμψη τοῦ μαρτυρίου ὁ στέφανος
σὰ λάφυρο ἀπ' τὴ νίκη.
Μ' αἵματος κόμπο ἐσφράγισες τὴ γήϊνη σου ζωὴ
σὲ τίμια διαθήκη.

ΟΙΚΟΣ

Ἰσαγγελε Κυπριανέ, τὸ κορμί σου πολὺαθλο
στὴ γήϊνῃ σου πατρίδα
κεῖται σφαχτάρι στὸ βωμὸ τῆς λευτεριᾶς θεόσκεπη
τῆς λευτεριᾶς ἐλπίδα.

ΣΤΥΝΑΞΑΡΙ

Μηνὶ Ἰουλίου θ'

Ο βίος τῶν εὐσεβῶν εἶναι καλὸ δεῖγμα γιὰ κάθε τόπο, γιατί δείχνει σὰν τὸν καθαρὸ καθρέφτη τὴν ἀξιοσύνη του καὶ ρουφᾷ σὰν τὸν ἀνεμοστρόβιλο τὴν πονηρὴ καταλαλιὰ τῶν ἀσεβῶν γειτόνων.

Λοιπόν, ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία τοῦ Κυπριανοῦ εἶναι πολλὰ θαυμαστή. Ὁ εὐσεβὴς αὐτὸς ἱεράρχης γεννήθηκε κατὰ τὴν παράδοση στὸ ἔμπορο χωριὸ τὸ Στροβόλο. Παιδιόθεν ἔννοιωθε στὰ στήθη του τὸν ἔρωτα πρὸς τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ πρὸς τὴν ἀσκήτευση, γιατί εἶναι σωστὸ ἐκεῖνο πὺν λέγουν συχνὰ οἱ παλαιότεροι ὅτι παιδιόθεν ἡ ψυχὴ καλλιεργεῖ τίς κλίσεις καὶ τίς ροπές της, δηλαδὴ ἂν θὰ πάρει τὸ δρόμο τοῦ καλοῦ ἢ τοῦ κακοῦ ἢ ἂν θὰ σπουδάξει τὰ υπέργεια ἢ θὰ μελετήσῃ τὰ κοσμικά. Γιὰ τοῦτο ὁ Κυπριανὸς ὀδευσε καὶ μπῆκε στὸ Μονα-

στήρι του Μαχαιριά. Ἐκεῖ πέρα δούλεψε καλογερόπουλο καὶ ζούρασε στήν ἀσκησι καὶ στὸ μόχθο τὸ κορμί του μὲ τὴ θεϊκὴ βοήθεια καὶ ἐνέργεια, γιατί διὰ νὰ λάμψει στὸν κόσμο τὸ πολύτιμο μέταλλο θέλει αἰέτηρη δουλειῆ νὰ λευτερωθῆ ἀπὸ τὴ γῆς καὶ τὰ κατώτερα ὕλικά. Ὅταν τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ του σχηματίστηκαν, σὰν τὸ γινομένο καρπὸ στὸ κλωνί, ὁ Ἅγιος Καθηγούμενος τὸν χειροτόνησε διάκο καὶ ἦταν πολλὰ εὐχαριστημένος νὰ τὸν ἀκροάζεται ἐτοῦτο τὸ διάκο γιὰ τὸ ἦθος του καὶ τὴν ταπεινώσή του. Γιὰ τὸ ἦθος του στάλθηκε ἀργότερα μὲ τὸν Ἀρχιμανδρίτη στὴ Βλαχία γιὰ δουλειῆς τοῦ μοναστηριοῦ.

Ο ἡγεμόνας τῆς Βλαχίας Μιχαὴλ Σούτσος ἀντελήφθηκε τὸ ἦθος τοῦ Κυπρίου ἀνδρός, τοῦ Κυπριανοῦ, καὶ τὸ πάθος γιὰ τὰ γραμματικά καὶ τὴ θεολογία. Γιὰ τοῦτο τὸν ἄφησε νὰ σπουδάζει στήν Ἀνώτερη Σχολή, τοῦ ἰδίου καθιδρυμα, ἐπειδὴ ἤξευρε ὅτι ἡ εὐλάβεια καὶ ἡ πίστη φωτίζουν τὸν καθένα, ἀλλὰ ὁ ποιμένας, πού θὰ διαφεντεύει πολλὰ πνευματικά ποιμνία, ἔχει χρεια πολλὴ γνώση. Σπούδαξε ὀκτὼ χρόνια καὶ γύρισε σὰ πατρικά χῶματα μὲ πείρα καὶ μὲ φρόνημα.

Η ἀρχὴ ὅμως δείχνει τὸν ἄνδρα δηλαδὴ γιὰ νὰ φανοῦν οἱ ἀξιωσύνες σου καὶ τὸ διοικητικὸ σου πνεῦμα πρέπει νὰ πάρεις ἀπάνω σου ὅλες τὶς εὐθύνες τοῦ ἀξιώματος. Ἐτοῦτο εἶναι ἡ καλύτερη ζυγαριὰ τῆς ἀξιωσύνης. Τὸ ὅτι ἦτανε πολλὰ ἄξιος σὰ διοικητικὰ φαίνεται ἀπὸ τὸ ὅτι ἔσωσε τὰ κατρακυλισμένα σὰν τὸν βουρλωμένο χεῖμαρρο οικονομικά τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ εἶδε ἡ ἀρχὴ αὐτὴ μιὰ ἄσπρη μέρα. Ἦτανε ἄνδρας γλυκόλογος, πού ἡ σπουδὴ του αὗξησε τὴ γλυκάδα τοῦ λόγου του.

Ο ταν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρῦσανθος ἀπέθανε στήν ἐξορία, ὁ Κυπριανὸς ἀνέβηκε στὸν πολλὰ τιμημένο θρόνο τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα. Μόλις ἀνέβηκε στὸ θρόνο μάζεψε σπειρὶ-σπειρὶ χρυσάφι καὶ ξεπλήρωσε τὰ χρέη τῆς ἐκκλησίας, γιὰ νὰ εἶναι τὸ πρόσωπό του καθαρὸ, ἐπειδὴ τὸ χρέος πάντοτε εἶναι ἓνα μαῦρο λουρὶ στὸ μέτωπο, πού σὲ ντροπιάζει. Ὑστερα ἴδρουσε Ἑλληνικὴ Σχολὴ κατάντικρο τοῦ καταλύματός του, γιὰ νὰ σπουδάζουν οἱ Ρωμιοὶ τὰ γράμματα καὶ τὴ σοφία τῶν παλαιότερων τους, γιατί σ' ἐτοῦτο τὸ βίῳ ἡ βιωτικὴ μέριμνα εἶναι ἀνάγκη. Γιὰ νὰ στέκεις λοιπόν, ἀπάνω σὰ νερά σὰν τὸ καΐκι ἔχεις χρεια νὰ ἤξεύρεις γράμματα καὶ τρόπους.

Ο Θεὸς εἶναι αὐτεξούσιος καὶ ἔπλασε κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσή του, τὸν ἄνθρωπο, νὰ εἶναι αὐτεξούσιος. Τὸ γένος τῶν Ρωμιῶν πού περηφανεύεται γιατί ἔφταξε στὸ κεφαλόσκαλο τῆς ἐπίγειας κλίμακας καὶ ἐρωτεύεται τοῦτο τὸ αὐτεξούσιο, δὲν ἔμπορεῖ νὰ ζήσει δίχα του. Ὁ Κυπριανὸς ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ γένους ἐδῶ στήν Κύπρο ἀνάβραζε μὲ τὸ δοῦλο λαὸ ὅπως ἡ θάλασσα ὄντας φυσᾶνε τὰ μελτέμια. Δὲν εἶχεν ὅμως τὴν εὐκολία νὰ φτιάξει στρατὸ καὶ νὰ ζητήξει μὲ τὸ σπαθὶ τὴν ἐλευθερωσύνη. Γιὰ τοῦτο μάζεψε χρυσάφι καὶ τρόφιμα γιὰ τοὺς ξεσηκωμένους στὸ Μοριά καὶ τὰ νησιά ἀδελφούς. Ἐλπίζε νὰ ἐλευθερωθοῦν οἱ δυνατώτεροι ἀδελφοὶ καὶ νάρθοῦν μιὰ λαμπριάτικη μέρα μὲ τὰ καρᾶβια τους νὰ ξεσπλαβώσουν καὶ τὸν πικραμένο μας τόπο, τὴν Κύπρο.

Μιὰ μέρα οἱ ἀφεντάδες τοῦ νησιοῦ μὲ θεοκατάρατους δόλους μαζέψανε, σὰν τὰ πρόβατα στὸ μαντρί, τοὺς προεστοὺς μὲ ἐπικεφαλῆς τοὺς δεσποτάδες μας. Καὶ ἀρχισε ἡ σφαγὴ κατὰ θέλημα Θεοῦ γιὰ νὰ ξεπερνοῦν οἱ ἁμαρτίες μας καὶ γιὰ νὰ δείξει πόσο τιμημένο πράγμα εἶναι ἡ ἐλευθερία, πού ἀγοράζεται μὲ

τόσους ποταμούς αϊμάτων. Καί πού πρέπει νά φυλάγεται ὅπως τὸ βρέφος στὴν ἀγκάλη τῆς Παναγίας μητέρας. Τὸ αἷμα τῶν προεστώων σὸν τὸ ποτάμι ἐκύκλωσε τὰ τεῖχη τῆς Λευκωσίας.

Η σκληρότητα γιὰ νὰ δείξει πὺ σκληρὸ τὸ αὐλακωμένο πρόσωπό της μηχανεύεται τρόπους. Τὸν πικραμένο κι' ἔνδοξο Κυπριανὸ τὸν κρεμάσανε τὰ ὄργανα τῆς σκληρότητος ἀπὸ τὸν παχὺ κλώνο μίας γρηᾶς συκαμιάς. Ὁ ἀπόστολος τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος ἐμαρτύρησε πρὸς σωτηρία τοῦ ποιμνίου του καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ὀρθοδόξου ὀνόματος του.

Τῶν μαρτύρων ἡ μνήμη σὸν τὸ δαδί συδαυλίζει τὸ πάθος τῆς ἐλευτερωσύνης. Ὁ Πατὴρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, Τριάς Ὁμοούσιος καὶ Ἀχώριστος, κατέταξαν τὸν μαρτυρικὸ Κυπριανὸ μεταξὺ τῶν ἁγίων τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος. Ἐτοῦτος εἶναι ἡ πρεσβεία μας πρὸς τὸν Πανάγαθο διὰ τὴ σωτηρία τῆς μικρῆς μας πατρίδος. Ἄς πρεσβεύει στὸν Κύριο καὶ γιὰ μένα τὸν γιατρὸν Κύπρον Χρυσάνθην, πού ἔχω συνθέσει τὴν ἀκολουθία αὐτή, νὰ βρῶ χριστιανικὰ καὶ ἑλληνικὰ, σὸν τίμιος Ἕλληνας, τὰ τέλη τῆς ζωῆς μου.

ΩΔΗ Ζ'

Τὴν ἔξαρση, πνευματικὸ βλαστὸν ὑπέργειας Ἄνοιξης,
τὸ φέγγος σου γεννάει,
ὅπως μιὰ ἀχτίδα πρωϊνὴ τὸ θεοδίδακτο παλμὸ
στὰ πετεινὰ ξυπνάει.
Νέφος γλωσσοπυρίμορφο τοῦ πνεύματός σου ἡ ἔφεση
στοὺς λογισμοὺς ἀστράφτει,
γλώσσα φωτιᾶς σὲ κεραινὸ πού γλύφει τὰ ξερόκλαδα
κι' ἄλλες φωτιὲς ἀνάφτει.
Ἦχος χειμάρρου καθαρὸς μὲς τὶς ἀγέρινες πνοὲς
ἀντιλαλεῖ τριγύρα
ἡ φήμη σου λεπτοὺς ἀφροὺς τινάζοντας τῆς λευτεριάς
τὰ λογικὰ τὰ μύρα.

ΘΕΟΤΟΚΙΟ

Πολύφημη πανένδοξη Κυπραῖσσα Παναγιά,
τῆς χρυσαυγῆς ἡ μήτρα,
τὸ βλέμμα σου ὅς ὑπόσχεται τοὺς νοητοὺς παράδεισους
σ' ἐμᾶς τ' ἄναιμα φύτρα.

ΩΔΗ Η'

Ὁ μάρτυρας τῆς λευτεριάς λάμπει στὴν κάθε γῆ
πολύφωτος ἀστέρας:
στολὴ φωτός γι' αὐτὸ εὐωχεῖς εὐφρόσυνα κάθε λαὸ
μὲ τὸ αἶσθημα τῆς μέρας.
Ἀρχάγγελος βασιλικὸς ὁ πού νικᾷ τὸ φρόνημα
τῆς σάρκας καὶ θριαμβεύει:
πύρινο ξίφος ἡ ἀρετὴ στὸ χέρι σου λαμποκοπᾷ
καὶ τὶς ματιὰς κυριεύει.

Ἡλιος ἀλήθειας ἔνδοξος ὁ δάσκαλος καὶ σάλιπγγα
ποῦ ἀνοίγει τὴν ἀλήθεια:
κῆπους μὲ ρόδα νοερά καὶ μᾶθησες χρυσόφημες
μᾶς γέμισες τὰ στήθια.

ΘΕΟΤΟΚΙΟ

Φωτολαμποῦσα, Παναγιά, μ' εὐφοροῦς ἀσπασμούς
πλούμιζε τοὺς κροτάφους
μαρτύρων ἀπροσμάχητων καὶ τῶν διδάχων χρύσωνε
πνευματικὸς τοὺς τάφους.

ΩΔΗ Θ'

Κυπραίτσα, ἀνθοῦσα Παναγιά, μὲ τὸ κραταίωμα τ' οὐρανοῦ
στὸ στήθος σου τὸ βρέφος,
Νύφη Θεοκρατόρισσα κι' ἀσπιδοφόρα ὑπέρμαχη,
τῆς Ρωμοσύνης στέφος.
Σταχυθεριστρά στον ἀγρὸ τῆς ἀρετῆς τὸν εὐφορο
κι' εὐρύχωρη συμπόνια,
καλομελέτητη ἀδερφή στοῦ ταπεινοῦ τὴν ἐρημιά,
κόμποι ἀγαθοὶ στὰ κλώνια.
Κι' ἐσύ, Χρυσορογιάτισσα, μὲ τ' ἀφθαρτά σου γάλατα
κι' ἐσύ, Γλυκοφιλοῦσα,
στὸ μητρικὸ σου φρόνημα, τῆς ὁμορφιάς εὐρύχωρο
κάλλος ἀροδαφνοῦσα.
Εἰρήνης ἄγγελο στή γῆ κατάπεμψε μὲ τῆς ἐλιάς
τὸ λογικὸ κλωνάρι
κι' εὐκρατους ἀνοιξε καιροὺς στον οὐρανὸ τῆς νόησης
μὲ μιὰ παλάμη στάρι.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΟ

Κύριε, ἐξαπόστειλε τὸ φῶς στὶς ναρκωμένες κεφαλές,
φῶς χεῖμαρρο τὸ χρέος,
τὴν εὐφορία νὰ πάρει ὁ νοῦς γιὰ πράξεις ἰσαπόστολες,
κι' ὁ ἔρωτας γιὰ κλέος
τῶν Ἑλλήνων ἰσάξιο κι' ἦθος ἐντός μας νὰ ὑψωθῆ
σὰν ἔφηθος ὠραῖος
κι' ὁ πατημένος τόπος μας σὰν εὐκαρπος ἀγρὸς
ν' ἀγάλλεται καὶ νέος,
καθάριος κόσμος κι' ὁμορφος ν' ἀνθοβολῆ χωρὶς
τῆς ἁμαρτίας τὸ δέος.

ΣΤΙΧΗΡΑ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Θερμὴ ἐποχὴ χοχλοκοπᾶ ἢ φυλὴ στὸ στρογγυλὸ σπειρὶ
ποῦ σέρνει τὸ αἷμα.
Τ' αὐλάκια σκίζουν τὸν ἀγρὸ καὶ φέρνουνε τὴ χόχλαση
στοῦ νοῦ τ' ἀσήμι στέμμα.

Μὲ τ' ἄσπρα νήματα κινεῖ σὰν τῆς ἀράχνης τὸν ἴστὸ
καὶ στ' ἄκρα πάει,
— ἴστὸς γιὰ δάχτυλο σφιχτὸ γιὰ ἀνασεμιὰ κομποδετὴ —
πνεῦμα ἀγαθὸ σκορπάει.
Κάρπιμο ξύλο ἢ λευτεριὰ μὲς τῶν Ἑλλήνων τῆ φυλῆ
ἔξαισιο ὕφος·
ἢ πίστη ἀρχάγγελι μορφῇ κι' ὀρθόδοξο κραταίωμα·
τὰ δύο τους φῶς καὶ ξίφος.

ΔΟΞΑΣΤΙΚΟ

Ἄρχάγγελος ὑψώθηκες, ὀπλίτης τῆς φυλῆς,
τῆς πίστες μας ἀκρίτη,
Κυπριανέ, τῶν οὐρανῶν τὸ λογικὸ φανέρωμα
καὶ τοῦ φωτὸς προφήτη.

ΘΕΟΤΟΚΙΟ

Πνευματικὴ μητέρα μας, στίς ἐθνικὲς μας τρικυμίες
γίνε πηδάλι
κι' ὅπου κολπίσκος ἤρεμος ὀδήγα τὸ καῖκι μας,
βρέφος σὲ ἀγκάλῃ.

ΚΤΙΠΡΟΣ ΧΡΤΣΑΝΘΗΣ

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΟΣ ΣΤΟ 1821

